

Warszawa, 27 lutego 2014 r.

Informacja o wysokości minimum socjalnego w grudniu 2013 r.

Jesteśmy świadkami stopniowo poprawiającej się sytuacji społeczno-gospodarczej w kraju. Stopa bezrobocia w ciągu roku nieco spadła, przy bardzo niskim poziomie inflacji (w całym roku 2013 r. było to 0,7% w stosunku do grudnia roku ubiegłego). Przeciętne wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw zasadniczo utrzymywały się na podobnym poziomie. Jak przy tym kształtowały się modelowe koszty utrzymania gospodarstw domowych na poziomie minimum socjalnego? Przedstawiamy poniżej nową informację dla warunków cenowych panujących w miesiącu **grudniu 2013 r.**

Tabela 1. Zmodyfikowane minimum socjalne – grudzień 2013 r., w zł.

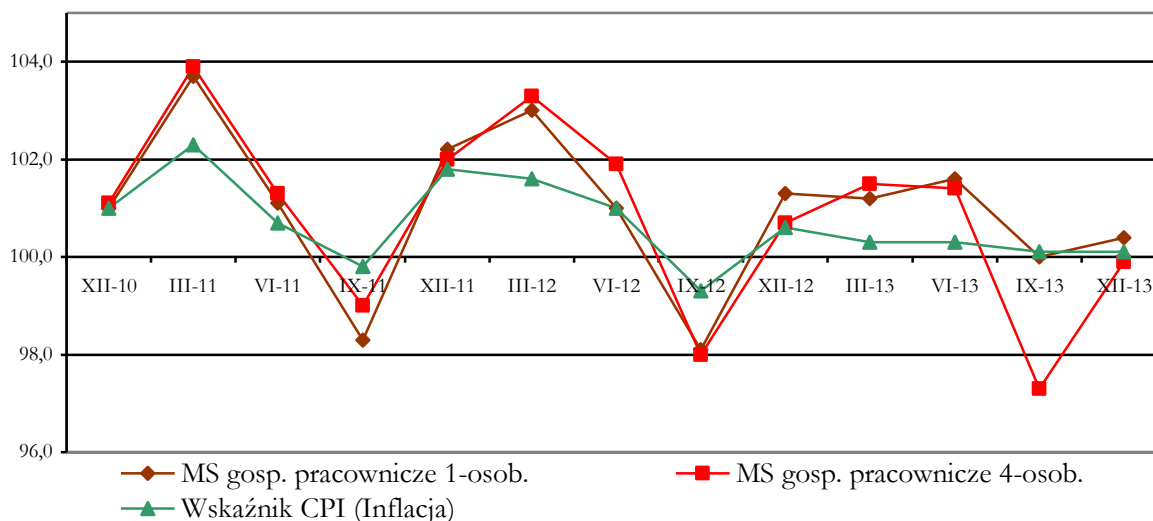
Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	262,07	524,14	734,19	794,18	1 004,23	1 274,26	250,55	501,10
Mieszkanie	387,68	563,77	768,80	768,80	974,67	1 180,97	387,68	563,77
– eksploatacja	333,85	496,22	689,68	689,68	874,29	1 057,83	333,85	496,22
– wyposażenie	53,83	67,55	79,12	79,12	100,38	123,14	53,83	67,55
Edukacja	14,34	28,68	87,81	143,07	202,20	330,93	0,00	0,00
Kultura i rekreacja	120,74	149,63	188,47	196,99	235,83	283,19	105,39	144,75
Odzież i obuwie	50,11	100,22	147,18	148,82	195,79	244,39	39,68	79,36
Ochrona zdrowia	41,01	77,62	101,24	102,43	126,06	150,87	82,44	160,49
Higiena osobista	29,58	57,32	69,96	83,97	97,18	123,94	25,15	48,45
Transport i łączność	80,79	148,68	374,24	385,92	385,92	397,59	98,71	165,05
Pozostałe wydatki	78,91	115,50	148,31	157,45	161,09	159,45	79,17	116,41
Razem	1 065,22	1 765,57	2 620,22	2 781,63	3 382,97	4 145,58	1 068,76	1 779,37
- na 1 osobę	1 065,22	882,79	873,41	927,21	845,74	829,12	1 068,76	889,69

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Uwaga: Symbole użyte w tabeli oznaczają odpowiednio: M – mężczyzna w wieku 25–60 lat, K – kobieta w wieku 25–60 lat, M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety, DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat, DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat. W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat.

O ile w latach 2010-2011, po wrześniowych sezonowych spadkach, grudniowa wycena wartości koszyków istotnie wzrastała, to w 2103 r. tendencja wzrostowa jest dość umiarkowana (Wykres 1). Co więcej, wzrosty dotyczyły tylko gospodarstw bez dzieci na utrzymaniu. Dla rodzin z dziećmi wartości minimum socjalnego spadły, prawie niezmienione wartości dotyczyły rodzin z trójką dzieci.

Wykres 1. Dynamika minimum socjalnego w latach 2011-2013.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych IPiSS oraz danych GUS.

W porównaniu do cen z września, grudniowa wycena koszyków minimum w zakresie potrzeb żywnościowych lekko spadła, mimo prawie 1-procentowego wskaźnika cen notowanego w GUS dla tej grupy (Tabela 2). Z kolei koszty użytkowania mieszkań (w koszykach minimum socjalnego jest to mieszkanie spółdzielcze) oszacowano wyżej niż wskaźnik CPI.

Tabela 2. Dynamika koszyka w okresie X-XII 2013 na tle wskaźnika inflacji (IX 2013 r. =100).

Wyszczególnienie	Typ gospodarstwa domowego				Dynamika wzrostu cen (CPI)
	Pracownicze 1-osobowe	Pracownicze 4-osobowe	Emeryckie 1-osobowe	Emeryckie 2-osobowe	
Żywność	99,8	99,8	99,7	99,7	100,9
Eksploatacja mieszkania	100,7	100,8	100,7	100,7	100,3
Wyposażenie mieszkania	100,8	100,3	100,8	100,8	101,0
Edukacja	104,3	101,6	-	-	100,5
Ochrona zdrowia	98,7	99,2	99,5	99,0	101,0
Odzież i obuwie	100,5	101,1	100,4	100,4	102,7
Higiena osobista	101,0	101,4	101,4	101,5	100,2
Kultura i rekreacja	99,9	99,9	99,8	99,6	98,9
Transport i łączność	102,2	96,6	101,9	102,2	97,8*
Ogółem	100,4	99,9	100,4	100,3	100,10

Źródło: Obliczenia IPiSS oraz własne na podstawie GUS 2014. * Dotyczy wydatków na łączność. Transport: 98,2.

Spadek modelowych wydatków na zdrowie wynika z przeprowadzonej aktualizacji cen leków, których cen brakło w notowaniach GUS. Podobne działania w koszykach higieny osobistej przyniosły zwiększenie jego wartości. W zakresie transportu i łączności pochodną niższą kosztów u rodzin z dziećmi jest niższa wycena zakładanego używanego samochodu (Deniszczuk, Kurowski, Styrc 2007). Z kolei w gospodarstwach emeryckich koszty te wzrosły, co jest głównie związane ze wzrostem opłat pocztowych.

Tabela 3. Struktura zmodyfikowanego minimum socjalnego (grudzień 2013 r., w %).

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K +DM	M+K +DS	M+K+ DM+DS	M+K+ DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	24,6	29,7	28,0	28,6	29,7	30,7	23,4	28,2
Mieszkanie	36,4	31,9	29,3	27,6	28,8	28,5	36,3	31,7
– eksploatacja	31,3	28,1	26,3	24,8	25,8	25,5	31,2	27,9
– wyposażenie	5,1	3,8	3,0	2,8	3,0	3,0	5,0	3,8
Edukacja	1,3	1,6	3,4	5,1	6,0	8,0	0,0	0,0
Kultura i rekreacja	11,3	8,5	7,2	7,1	7,0	6,8	9,9	8,1
Odzież i obuwie	4,7	5,7	5,6	5,4	5,8	5,9	3,7	4,5
Ochrona zdrowia	3,8	4,4	3,9	3,7	3,7	3,6	7,7	9,0
Higiena osobista	2,8	3,2	2,7	3,0	2,9	3,0	2,4	2,7
Transport i łączność	7,6	8,4	14,3	13,9	11,4	9,6	9,2	9,3
Pozostałe wydatki	7,4	6,5	5,7	5,7	4,8	3,8	7,4	6,5
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Źródło: Obliczenia IPiSS na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Literatura:

Deniszczuk L., Kurowski P., Styrc M. (2007), *Progi minimalnej konsumpcji gospodarstw domowych wyznaczone metodą potrzeb podstawowych. Rodzaje, oszacowania i zastosowania polityce społecznej*, IPiSS, Warszawa.

Deniszczuk L., Sajkiewicz B. (1997), *Kategoria minimum socjalnego*, w: Golinowska (1997).

Golinowska S. (1997), *Polska bieda II. Kryteria – Ocena – Przeciwdziałanie*, IPiSS, Warszawa.

GUS (2014): *Biuletyn Statystyczny* Nr 1/14, Warszawa.

Opracował: dr Piotr Kurowski